

Hyvinvointivaliokunnan ohjausesitys Syötteen koulun lakkauttamiseen tähtäävän selvityksen käynnistämisestä

HYVINVOI 5

Hyvinvointivaliokunta jatkaa keskustelua Kuntamaisema- raportin pohjalta Pudasjärven kaupungin koulujen tulevaisuudesta.

Opetus- ja sivistysjohtaja Juha Holappa esitteli edellisessä kokouksessa Pudasjärven kaupungin koulujen tulevaisuuden tilannetta, tarkastelussa lähinnä Sarakylän ja Syötteen koulujen tulevaisuus.

Pudasjärven kouluverkko on yksikkömäärältään- ja kooltaan lähes keskitasoa vertailukuntiin nähden. Kouluverkossa on kuitenkin paljon (4) pientä alakoulua, joita tasapainottaa 1 isompi Lakarin koulu sekä Hirsikampus. Etäisyydet ovat pitkiä etenkin Sarakylän, Kipinän ja Syötteen koulun osalta.

Hirsikampuksella Pudasjärven oppilaista opiskelee suurin osa, joten yksikön kustannustasolla on valtava merkitys perusopetuksen kustannustasoon. Lakarin koulun kustannustaso on kokoonsa nähden keskitasoa korkeampi. Luokkamäärä on isompi kuin vastaavan kokoluokan kouluissa muualla.

Pudasjärvellä on kaksi hyvin pientä koulua. Sarakylän koulu on kustannuksiltaan selvästi muita kaupungin kouluyksiköitä kalliimpi. Ero tulee vahvimmin esille huoneistokustannuksissa, mutta myös oppilaskohtaiset henkilöstökustannukset ovat vertailussa hyvin korkeat. Toisen pienen koulun, Syötteen koulun, kustannustaso on kokoluokassaan keskitasoa edullisempi. Asemoitumista edesauttaa etenkin matalat huoneistokustannukset. Koulu toimii vuokratiloissa.

Tarkasteluvuonna 2017 sarakylän koulun oppilasmäärä oli 17 oppilasta perusopetuksessa ja yksi oppilas esiopetuksessa. Syötteen koulussa vastaavat määrät olivat 23 ja 1.

Tällä hetkellä oppilasmäärä kouluissa, Sarakylä 20 oppilasta ja Syötteen koulu 12 oppilasta.

Vuoden 2018 tilinpäätöksen ja Kuntamaisemaraportin perusteella on katsottu aiheelliseksi ottaa tarkempaan tarkasteluun Syötteen ja Sarakylän koulujen tilanteet. Kuntamaisemaraportissa vertailukohtana on käytetty oppilaskohtaisia kustannuksia, mutta opetus- ja sivistysjohtajan mukaan tämä ei pienillä kouluilla ole lähtökohtaisesta paras vertailutapa. Pienissä kouluissa oppilasmäärän vaihtelu voi lukuvuosien välillä olla suurta ja näin ollen vaikutukset oppilaskohtaisiin kustannuksiin ovat suuret. Eri vuosina oppilaskohtaisten kustannusten välillä voi siis olla merkittävää vaihtelua samaa koulua koskien.

Kaupunginhallitus päättää vuosittain kouluille myönnettävästä tuntikehyk-

sestä. Esi- ja perusopetuksen sekä lukion tuntikehysellä määritellään koulun toimitaan käytettävissä oleva tuntimäärä lukuvuosittain. Tuntikehys tarkoittaa koulun viikoittaista opetustuntien määrää, joka sisältää luokkaopetustunnit, tukiopetustunnit, osaaikaisen erityisopetuksen, erityisluokkien tunnit sekä virkaehtosopimuksen mukaiset erityistehtävätunnit.

Opetus- ja sivistysjohtaja esitteli hyvinvointivaliokunnalle laskelmat siitä, mitä säästöjä mahdollinen Syötteen koulun lakkauttaminen toisi. Säästyvä summa olisi tällä hetkellä käytettävissä olevan tiedon perusteella noin 4 000€ vuodessa. Erotuksen pienuus johtuu siitä, että Syötteen koulun lakkauttamisesta tulisi lisäkustannuksia oppilaiden kuljettamisesta Sarakylän kouluun, joka söisi suuren osan vuokrissa saavutettavista säästöistä.

Syötteen koulun henkilöstöresurssi on tällä hetkellä kaksi luokanopettajaa, joista toinen hoitaa myös koulunjohtajan tehtäviä sekä erityisopettajan resurssia 5 tuntia/ viikko ja 1 koulunkäynnin ohjaaja.

Hyvinvointivaliokunta keskusteli asiasta ja esille nousi mahdollisten säästöjen lisäksi lasten etu.

Hyvinvointivaliokunnalle on tärkeää, että mahdollisissa tulevilla keskusteluissa otetaan huomioon se, mikä on lapsen kannalta paras vaihtoehto. Liian pieni koulu ei välttämättä ole valiokunnan näkemyksen mukaan lapsen kehityksen ja esimerkiksi oppilaiden ryhmäytymisen kannalta paras vaihtoehto, mutta toisaalta tuttu ympäristö ja kohtuulliset koulumatkat ovat alakouluikäiselle lapselle jaksamisen kannalta tärkeitä asioita.

Hyvinvointivaliokunta ohjeistaa kaupunginhallitusta, että Syötteen koululle valmistellaan tuntikehys, jossa koulu muuttuu yksi opettajaiseksi kouluksi. Esitykseen sisältyy erityisopettajan resurssia 6 vuosiviikkotuntia. Samalla hyvinvointivaliokunta edellyttää, että kaupunginhallitus käynnistää selvityksen Syötteen koulun lakkauttamisesta vähäiseen oppilasmäärään pohjautuen ja oppilaiden etu lähtökohtana ajatellen.

KH 18.06.2019 § 199

Hyvinvointivaliokunta on kokouksissaan 25.4.2019 (§ 5) ja 8.5.2019 (§ 5) tarkastellut Kuntamaisema Oy:n tekemää raporttia hyvinvointi- ja sivistystoiminnan talouden osalta. Erityisenä painopisteenä tässä oli koulujen tulevaisuuden tarkastelu. Mainitun raportin ja oppilasennusteiden perusteella valiokunta totesi, että Pudasjärvellä on kaksi hyvin pienikokoista koulua, joiden osalta on erityinen tarve tehdä selvitys niiden tulevaisuudennäkymistä.

Hyvinvointivaliokunta totesi olevan tärkeää, että mahdollisissa tulevilla keskusteluissa otetaan huomioon se, mikä on lapsen kannalta paras vaihtoehto. Liian pieni koulu ei välttämättä ole valiokunnan näkemyksen mukaan lapsen kehityksen ja esimerkiksi oppilaiden ryhmäytymisen kannalta paras vaihtoehto, mutta toisaalta tuttu ympäristö ja kohtuulliset koulumatkat ovat alakouluikäiselle lapselle jaksamisen kannalta tärkeitä asioita.

Asian käsittelyn päätteeksi hyvinvointivaliokunta päätyi antamaan ohjausesityksen, jossa valiokunta edellyttää, että kaupunginhallitus käynnistää selvityksen Syötteen koulun lakkauttamisesta vähäiseen oppilasmäärään pohjautuen, ja oppilaiden etu lähtökohtana pitäen. Ohjausesityksessään valiokunta ei todennut, että taloudellisia seikkoja olisi tässä yhteydessä pidettävä ratkaisevana tekijänä.

Hyvinvointivaliokunnan edellyttämä oppilaan edun huomioiminen ei ole yksinkertainen tai yksiselitteinen asia. Erityisesti Pudasjärvellä nykyisenkaltaisessa kouluverkkotilanteessa koulun lakkauttaminen merkitsee aina huomattavaa koulumatkojen ja niihin käytettävän ajan pitenemistä. Toisaalta, kuten valiokunta on keskustelussaan todennut, koulun pienuudella voi olla myös oppilaiden sosiaaliseen kehitykseen negatiivisesti vaikuttavia piirteitä. Koululla vallitseva toimintakulttuuri mm. koulun ulkopuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämisen osalta voi myös joko voimistaa tai vähentää pienen oppilasmäärän vaikutusta.

Syötteen aluetta koskevassa kouluverkkoratkaisussa on otettava huomioon myös ratkaisun vaikutukset alueen elinkeinoihin ja houkuttelevuuteen yritys- ja asuinympäristönä. Kaupunki on alueen yrittäjien kanssa yhteistyössä sitoutunut muun muassa kaupunginvaltuuston hyväksymän investointien puitesopimuksen myötä merkittäviin matkailuinvestointeihin alueelle. Parhaillaan alueelle rakennetaan kahta uutta hotellia ja kaupunki rakentaa monitoimiliikunta- ja tapahtuma-areenaa. Syötteen työvoiman tarve on investointien myötä kasvussa ja panostaminen palvelujen ympärivuotisuuteen tuo lisää myös pysyvää työvoimaa. Tämän vuoksi kouluverkkoselvityksessä on tarpeen tehdä lapsivaikutusten arvioinnin lisäksi myös yritysvaikutusten arviointi, jossa huomioidaan Syötteen koulun lakkauttamisen vaikutukset elinkeinotoiminnalle.

Jo edellä mainitun perusteella voidaan todeta, että hyvinvointivaliokunnan ohjausesitys vaatii perusteellista ja laaja-alaista asian selvittämistä. Tätä varten selvitystyölle on turvattava riittävä aika- ja työvoimaresurssi.

Asian on valmistellut opetus- ja sivistysjohtaja Juha Holappa p. 050-400 4799

Kaupunginjohtajan esitys: Kaupunginhallitus päättää, että hyvinvointivaliokunnan ohjausesityksen perusteella käynnistetään selvitys mahdollisuudesta Syötteen koulun lakkauttamiseksi vähäiseen oppilasmäärään pohjautuen. Selvitys toteutetaan siten, että valiokunnan edellyttämä oppilaan etu tulee perusteellisesti selvitetyksi. Selvityksessä tehdään lapsivaikutusten arvioinnin lisäksi myös yritysvaikutusten arviointi, jossa huomioidaan Syötteen koulun lakkauttamisen vaikutukset elinkeinotoiminnalle. Selvitys toteutetaan syksyn 2019 aikana siten, että mahdollisessa lakkauttamispäätöksessä voidaan huomioida koulutilojen vuokrasopimuksen irtisanomisaika.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

